

4. KAS IR VALSTS MEŽA DIENESTS?

**FUNKCIJAS
PAKALPOJUMI, TO SNIEGŠANAS TERMIŅI**

Valsts meža dienests (VMD) ir Zemkopības ministrijas (ZM) pārraudzībā esoša iestāde, kuras darbību nosaka *Valsts meža dienesta likums*¹. VMD darbinieki savas kompetences ietvaros:

- kontrolē meža apsaimniekošanu un izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu visos mežos;
- uzrauga un īsteno meža ugunsdzēsību;
- piedalās valsts meža politikas izstrādē un ieviešanā.

VMD amatpersonu uzdevums ir pārtraukt un novērst meža apsaimniekošanu un izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus, kā arī jebkuru citu mežam un meža zemei kaitīgu darbību. Līdz ar to VMD amatpersonām savas kompetences ietvaros ir tiesības netraucēti dabā pārbaudīt normatīvo aktu prasību ievērošanu, kā arī pieprasīt un bez maksas saņemt ar to saistīto rakstveida vai mutvārdu informāciju. VMD amatpersonas var veikt arī kokmateriālu transportēšanas dokumentācijas pārbaudi, pārbaudīt produkcijas ieguves, glabāšanas, pārstrādes un realizācijas vietas, transportlīdzekļus, produkcijas ieguves rīkus, pārkāpēju personisko mantu un izņemt un konfiscēt nelikumīgi iegūtos meža resursus, medību produkciju, pārkāpumu izdarīšanas rīkus, dokumentus un citus pierādījumus, kā arī apturēt vai aizliegt to juridisko un fizisko personu rīcību, kuras pārkāpj normatīvos aktus vai veic jebkuru citu mežam un videi kaitīgu rīcību.

Valsts meža dienests:

- atestē meža reproductīvā materiāla ieguves avotu un sertificē meža reproductīvo materiālu;
- veic meža patoloģiskā stāvokļa uzraudzību;
- pārbauda meža inventarizācijas datu kvalitāti;
- eksaminē medniekus un izsniedz mednieku apliecības;
- organizē meža ugunsdrošības uzraudzību un ugunsgrēku ierobežošanu;
- administrē valsts un starptautiski finansēto atbalsta programmu realizāciju mežsaimniecībā;
- kārto Meža valsts reģistru (MVR). Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam ir tiesības saņemt no MVR informāciju par savu īpašumu vai valdījumu;
- informē sabiedrību par meža resursu stāvokli un to izmantošanu;

1 <https://likumi.lv/doc.php?id=14594>

- informē un konsultē meža īpašniekus par attiecīgo normatīvo aktu prasībām, lai meža apsaimniekotāji zinātu, izprastu un ievērotu meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo dokumentu prasības un labas mežsaimniecības principus. VMD mājaslapā ir pieejama dažāda veida informācija, tai skaitā arī normatīvie akti un veidlapas. Speciālisti piedalās arī semināros, kur īpašniekiem stāsta par normatīvo aktu prasībām un tā brīža aktualitātēm.

VMD izsniedz normatīvajos aktos noteiktās apliecības, apliecinājumus, atļaujas, licences un citus dokumentus, kā arī sniedz atzinumus un dažādus maksas pakalpojumus. Atkarībā no pakalpojuma veida, maksa var būt par:

- meža īpašumu, piemēram, maksa par piekļuvi MVR informācijai ir atkarīga no īpašuma platības;
- patērēto laiku, piemēram, informācijas sagatavošanai, datu atļauju un apstrādei digitālā formā; meža inventarizācijas datu precizēšanai ar pārbaudi apvidū; zemes, kas atbilst *Meža likumā* noteiktajai definīcijai par mežu, pārbaudei apvidū un reģistrēšanai MVR; ieaudzējamās vai atjaunojamās platības vai kopjamās jaunaudzes pārbaudei; meža veselības stāvokļa pārbaudei;
- konkrētu dokumentu, piemēram, meža un meža zemes novērtēšanu zemes kadastrālās vērtības un mežaudzes vērtības noteikšanai; rakstveida izziņas izsniegšanu, izmantojot MVR informāciju.

Maksa par pakalpojumiem noteikta Ministru kabineta (MK) noteikumos Nr. 393 *Valsts meža dienesta maksas pakalpojumu cenrādīs*². Pašlaik gada abonēšanas maksa par piekļuvi tiesībām MVR tiešsaistē ir 3,40 eiro. Citu pakalpojumu cena, atkarībā no to satura un sarežģītības, ir robežās 11 līdz 25 eiro stundā. Dažiem pakalpojumiem tiek piemērota arī PVN likme, tai skaitā maksai par VMD transporta izmantošanu, izglītošanas pasākumiem par mežu un konsultācijām ar izbraukumu, kā arī atzinuma sagatavošanu par mežaudzes bioloģisko vērtību.

Meža īpašnieki visbiežāk izmanto šādus pakalpojumus:

- apliecinājums koku ciršanai mežā (skat. [19. nodaļu](#));
- meža atjaunošanas kvalitātes pārbaude;
- iestigotas platības pārbaude dabā;
- atzinums mežaudzes atzišanai par neproduktīvu.

2 <https://likumi.lv/ta/id/283103>

*Iesniegumu likums*³ nosaka kārtību, kādā iestādes, tai skaitā VMD, izskata dokumentu, kurā ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums. Likums nosaka, ka atbilde jāsniedz saprātīgā termiņā, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas, ja likumā nav noteikts citādi. Detalizētu informāciju par to, kā jāaizpilda konkrētas formas iesniegumi vai veidlapas, kā arī par nosacījumiem dokumentu iesniegšanā un atbilžu saņemšanā meža īpašnieki var atrast konkrētajos normatīvajos aktos. Turpat minēta arī kārtība, kas jādara, ja meža īpašnieks vēlas lēmumu apstrīdēt vai pārsūdzēt.

VMD funkciju izpildi un pakalpojumus meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem nodrošina VMD centrālā administrācija un VMD struktūrvienības – desmit virsmežniecības, kuru sastāvā ir divdesmit mežniecības⁴. Meža īpašnieks var vērsties pēc padoma, saņemt pakalpojumus vai nodot iesniegumus jebkurā mežniecībā, neatkarīgi no meža īpašuma atrašanās vietas.

VMD visu diennakti darbojas arī uzticības tālrunis (automātiskais atbildētājs), ar kura starpniecību ikviens, paliekot anonīms, var informēt VMD vadību un atstāt citu informāciju, kuru uzskata par būtisku saistībā ar VMD funkciju izpildi, tai skaitā izteikt savu viedokli, priekšlikumus, sūdzības par sadarbību ar dienesta darbiniekiem.

Kontaktinformācija

Centrālā administrācija (13. janvāra iela 15, Rīga, tālr. 67226600)

VMD uzticības tālrunis: 67221322

Austrumlatgales virsmežniecība (Rēznas iela 6, Rēzekne, tālr. 64622166)

Balvu mežniecība (Bērzpils iela 62, Balvi, tālr. 64521067)

Ludzas mežniecība (Latgales iela 248, Ludza, tālr. 65725460)

Rēzeknes mežniecība (Rēznas iela 6, Rēzekne, tālr. 64622708)

Dienvidkurzemes virsmežniecība (Dārza iela 8, Kuldīga, tālr. 63324018)

Grobiņas mežniecība (Atpūtas iela 4, Grobiņa, tālr. 63491255)

3 <https://likumi.lv/doc.php?id=164501>

4 VMD struktūrvienību teritoriālais sadalījums pa virsmežniecībām un mežniecībām pieejams: https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/00/64/00/mezniecibas_nodalas.pdf

- Kuldīgas mežniecība (Pilsētas laukums 2, Kuldīga, tālr. 63322361)
Saldus mežniecība (*Saldenieki, Mežvidi, Novadnieku pag., tālr. 63822024*)
Dienvidlatgales virsmežniecība (Kr. Valdemāra iela 7, Daugavpils, tālr. 65425782)
Daugavpils mežniecība (Kr. Valdemāra iela 7, Daugavpils, tālr. 65422935)
Krāslavas mežniecība (Latgales iela 6, Krāslava, tālr. 65622595)
Preiļu mežniecība (*Mežsētas, Preiļu pag., tālr. 65381196*)
Centrālvidzemes virsmežniecība (Dārzu iela 4, Cesvaine, tālr. 64852015)
Cēsu mežniecība (Raunas iela 4, Cēsis, tālr. 64129486)
Madonas mežniecība (Skolas iela 27, Madona, tālr. 64829870)
Rīgas reģionālā virsmežniecība (Brīvības iela 129, Ogre, tālr. 65035620)
Babītes mežniecība (*Mežsaimniecība 2, Babīte, tālr. 67919352*)
Inčukalna mežniecība (Miera iela 2, Inčukalns, tālr. 67977173)
Ogres mežniecība (Brīvības iela 129, Ogre, tālr. 65035627)
Rīgas mežniecība (13. janvāra iela 15, Rīga, tālr. 67614808)
Sēlijas virsmežniecība (Mežrūpnieku iela 2a, Jēkabpils, tālr. 65231669)
Aizkraukles mežniecība (Spīdolas iela 9, Aizkraukle, tālr. 65123509)
Jēkabpils mežniecība (Mežrūpnieku iela 2a, Jēkabpils, tālr. 65233226)
Zemgales virsmežniecība (Tērvetes iela 91d, Jelgava, tālr. 63058147)
Bauskas mežniecība (*Ošiņi, Rītausmas, Īslīces pagasts, tālr. 63922404*)
Dobeles mežniecība (Brīvības iela 7b, Dobeles, tālr. 63725240)
Jelgavas mežniecība (Tērvetes iela 91d, Jelgava, tālr. 63058235)
Tukuma mežniecība (Mārtiņa iela 1, Tukums, tālr. 63122270)
Saldus mežniecība (*Saldenieki, Mežvidi, Novadnieku pag., tālr. 63822024*)
Ziemeļaustrumu virsmežniecība (Pamatu iela 14, Gulbene, tālr. 64474970)
Alūksnes mežniecība (Ozolu iela 1, Alūksne, tālr. 64381232)
Gulbenes mežniecība (Pamatu iela 14, Gulbene, tālr. 64471757)
Smiltenes mežniecība (Dakteru iela 28, Smiltene, tālr. 64774519)
Ziemeļkurzemes virsmežniecība (Raiņa iela 17, Talsi, tālr. 63274263)
Talsu mežniecība (Raiņa iela 17, Talsi, tālr. 63221070)
Ventspils mežniecība (*Atpūtnieki, Skaras, Tārgales pag., tālr. 63664141*)
Ziemeļvidzemes virsmežniecība (Rīgas iela 40, Valmiera, tālr. 64233020)
Limbažu mežniecība (Cēsu iela 39, Limbaži, tālr. 64022319)
Valkas mežniecība (Raiņa iela 34, Valka, tālr. 64724814)
Valmieras mežniecība (Rīgas iela 40, Valmiera, tālr. 64223112)

Literatūra

1. Iesniegumu likums. Pieņemts: 27.09.2007. Stājas spēkā: 01.01.2008.
2. LR Zemkopības ministrija – www.zm.gov.lv.
3. MK noteikumi Nr. 393 Valsts meža dienesta maksas pakalpojumu cenrādis. Pieņemts: 21.06.2016. Stājas spēkā: 30.06.2016.
4. Valsts meža dienesta likums. Pieņemts: 25.11.1999. Stājas spēkā: 01.01.2000.
5. Valsts meža dienests – www.vmd.gov.lv.